

opusdei.org

Prelaadi pastoraalkiri (10. veebruar 2024)

Opus Dei prelaat, Mons.
Fernando Ocariz kutsub meid
mõtisklema kuulekuse vooruse
mõningate aspektide üle, mis
on meie ususaladustes nii
kesksed ja samal ajal iga
inimese elus nii kohal.

13.03.2024

Mu armsad lapsed, valvaku Jeesus
minu eest mu tütarde ja poegade üle!

1. Mitu aastat tagasi kirjutasin teile kirja, mis oli pühendatud vabadusele. Me kõik oleme proovinud vabaduse üle mõtiskleda ja seda oma igapäevaellu tuua. Ma tuletasin teile siis meelde, et oleme kutsutud tegema asju armastusest, mitte lihtsalt kohustusest. Me tahame oma Issandat tähelepanelikult järgida, täites tema tahet, ajendatuna soovist vastata tema armastusele. Nüüd kirjutan teile kuulekusest, mis esmapilgul võib tunduda vabadusele vastandliku voorusena. Ometi teame väga hästi, et tegelikkuses on tõeline kuulekus vabaduse tagajärg. Pealegi vastupidiselt sellele, mida võiksime oodata pelgalt inimlikust vaatenurgast, viib kristlik kuulekus üha suurema vabaduseni.

Mõnikümmend aastat tagasi osutas üks väljapaistev intellektuaal, kes uuris püha Josemaría teoseid süvitsi, meie asutaja olulisele panusele, nimelt rõhutamisele, et kristlikus

elus on vabadusel teatud prioriteet kuulekuse ees. [1] Me kuuletume sellepärast, et *meile meeldib* täita Jumala tahet, sest see on meie hinge sügavaim soov. Tegelikult ei ole kuulekus ilma vabaduseta inimese ega seega ka Jumala poja või tütre vääriline.

Armastus, nagu me hästi teame, on palju enam kui vaid mööduvad tunded. Armastusega kaasneb valmisolek anda kellegi eest oma elu (vrd Jh 15:13). Seepärast on selle üks sügavamaid ilminguid oma tahte samastamine selle omaga, keda me armastame. „Ma tahan seda, mida Sa tahad, ma tahan, sest Sina tahad, ma tahan, kuidas Sina tahad, ma tahan, kui Sa tahad.“ [2]

2. Me kõik oleme sageli rohkemal või vähemal määral mõelnud Jumala armastavale plaanile maailma jaoks. See plaan hõlmab nii loomist kui ka üleloomulikku ülendamist puhtast

armastusest, et jagada Pühima Kolmainsuse õnne iga mehe ja naisega ning kinkida meile selline elu, mis täidab iga meie südame igatsuse. Kuid algusest peale andis patt end maailmas tunda, meie esivanemate patt, mis oli põhimõtteliselt sõnakuulmatus.

Sellegipoolest ei tohi me kunagi väsida mõtisklemast tänulikult selle üle, et Jumal ei tahtnud meid saatuse hooleks jätta. Otsusega, mis sündis kõigest vabamast armastusest – millest me aru ei saa, kuna see ületab meie kehva mõistmise – saatis ta oma ainusündinud Poja meie sõprust taastama. Kui Jeesus sureb ristil kogu inimkonna eest – sinu ja minu eest – annab ta oma elu täielikus kuulekuses oma Isa tahtele. Vabadus ja kuulekus on päästmisloos tihedalt läbi põimunud. Inimese sõnakuulmatuse kahetsusväärsed tagajärjed lunastab Kristuse kuulekus. Tema arm annab meile

võimaluse elada koos Jumala laste vabadusega.

3. Nendel lehekülgedel tahaksin kutsuda teid mõtisklema koos minuga kuulekuse vooruse mõningate aspektide üle, mis on meie ususaladustes nii kesksel kohal ja samal ajal iga inimese elus sedavõrd olemas. Vajadus kuuletuda on osa inimese elust mitmel tasandil, kuna kehtivad kohustuslikud seadused ja reeglid: loomuseaduses sisalduvast kodanike kooseksisteerimise seadusteni; kuulekusest, mida lapsed võlgnevad oma vanematele, kuni nende inimeste kuulekuseni, kes on vabatahtlikult võtnud enda kanda tõsise pühendumise teistele isikutele või institutsioonidele. Sarnaselt võib ka seda, et inimene järgib oma südametunnistust, käsitleda kui kuulekust. Ja veelgi laiemas mõttes võib konkreetsete vaimsete

nõuannete järgimist nimetada ka kuulekuseks.

Olles tänapäeva kultuurist täielikult läbiimbunud, teame kõik, et kuulekust peetakse harva millekski positiivseks. Pigem nähakse seda kohati vältimatu vajadusena, millest püütakse võimalikult palju kõrvale hiilida, kuna see näib olevat vastuolus vabaduse suure väärtusega. Lisaks valitseb paljudes kohtades autoriteetide kriis ja igasugust sõltuvust nähakse kui midagi negatiivset, kui vältimatut erandit võimes iseseisvalt hinnata ja otsustada. Nii võib näiteks tänapäeva kõrgendatud tundlikkus igasuguse võimu kuritarvitamise suhtes – kuigi iseenesest väga positiivne ja vajalik – seada mõnikord ebaõiglaselt kahtluse alla kõik autoriteedivormid. Tegelikult on meil kaasasündinud kalduvus mitte kuuletuda, mis on pärispatu pärand, kui „kuradist kiusatud inimene lasi oma südames

surra usaldusel oma Looja vastu (vrd 1Ms 3:1–11) ja, kuritarvitades oma vabadust, eiras Jumala käsku“. [3]

Et mõista kuulekuse kõrgeimat väärtust ja selle eksistentsiaalset seost vabadusega, peame tõusma inimühiskonnas vajalikest kuulekuse tasemetest kõrgemale ja mõtisklema Jeesuse Kristuse üle. See on veel üks aspekt tema kesksest tähtsusest, mis on meie elu eesmärk: et Kristus valitseks meie südames ja juhiks kogu meie olemasolu.

„Õppigem Jeesuselt kuulekalt elamist. Ta soovis, et evangelist kirjutab selle imelise eluloo, milles ladina keeles on vaid kolm sõna: *erat subditus illis* (Lk 2:51), ta oli neile allaheitlik. Vaadake, kui vajalik on kuulekus Jumala lapsele! Jumal ise tuli kuuletuma kahele loodud olendile, väga täiuslikule loodud olendile, kuid siiski loodud olenditele: Pühale Maarjale, kellest

suurem on ainult Jumal, ja pühale Joosepile. Ja Jeesus kuuletus neile.“ [4]

Jumala Poeg tahtis olla täielikult inimene ja, nagu iga hea poeg, kuuletuda Maarjale ja Joosepile, sest ta teadis, et nii toimides kuuletub ta Jumal-Isale. Ja see kuulekus tähistas kogu tema elu maa peal, kuni tema kuulekuseni ristil (vrd Fl 2:8).

Jumalale kuuletumine

4. Ranges mõttes on ainult Jumal alati ja igal ajal kuulekust väärt, sest ainult Tema tunneb täielikult teed, mis meist igaühe õnneni viib. „Kui sa kuulad Issanda, oma Jumala häält ja pead hoolsasti kõiki tema käske, mis ma täna sulle annan, siis tõstab sind Issand, su Jumal, kõrgemaks kõigist rahvaist maa peal.“ (5Ms 28:1)
Seejärel kirjeldab Mooses kõiki õnnistusi, mida inimeste kuulekus nendele tooks.

Mingil moel on kogu piibellik ilmutus pedagoogika, mis viib kõige intelligentsema ja vabama kuulekuseni. Just kuulekus viib meid täieliku eneseteostuse saavutamiseni, samastades tingimusteta oma tahte Jumala omaga. Seega ütleb Jumal prohvetite kaudu ja hoolimata oma rahva paljudest reetmistest jätkuvalt: „Kuulake mu häält, siis ma olen teie Jumal ja teie olete minu rahvas; ja käige kõigiti seda teed, mida ma teid käsin, et teil oleks hea põli.“ (Jr 7:23) Meie väikesed plaanid muutuvad suureks, kui need on integreeritud Tema plaanidesse; asjad pole meie jaoks kunagi paremad kui siis, mil käime Jumala teedel.

Kristus näitab end meile kuuleka pojana. Sõnakuulelik ennekõike Maarjale ja Joosepile, sugulastele ja võimudele. Aga ennekõike kuulekas Jumal-Isale. Jeesus leiab oma toidu Isa tahte täitmisest: „Minu roog on

see, et ma teen selle tahtmist, kes mu on läkitanud, ja lõpetan tema töö“ (Jh 4:34). Isegi kõige raskematel hetkedel teeb Poeg Isa tahte enda omaks, hoolimata sellest, et ta on sügavalt teadlik sellest, milliseid kannatusi see endaga kaasa toob: „Isa, kui sa tahad, võta see karikas minult ära! Ometi ärgu sündigu minu tahtmine, vaid sinu oma!“ (Lk 22:42). Püha Paulus kirjutab, et „saades inimese sarnaseks alandas ta end ja sai kuulekaks surmani, isegi ristisurmani“ (vrd Fl 2:7-8).

Kuid mitte ainult Kristuse surm iseenesest ei ole meile päästet toonud, vaid tema vaba ja armastav kuulekus Isale, et saada üheks meist ja anda oma elu igaühe eest: „Ühe inimese kuulekuse läbi saavad paljud õigeks“ (Rm 5:19). Tema kuulekus ei piirdu konkreetsete hetkede või juhtumitega, vaid on tegutsemisviis igal ajal, kuulekalt „lõpuni“ (Jh 13:1).

5. Kui riiklikud ja religioossed võimud keelasid pühal Peetrusel Jeesuse nimel jutlustada, vastas ta: „Jumala sõna tuleb enam kuulata kui inimese sõna.“ (Ap 5:29) Kuid nagu Benedictus XVI märkis: „See tähendab, et me tõesti tunneme Jumalat ja tahame talle tõesti kuuletuda. Jumal ei ole ettekääne inimese isiklikule tahtele, vaid on tõesti See, kes kutsub meid, kui vaja, isegi märtrisurma. Seetõttu, et olla samaväärne selle sõnaga, mis juhatab sisse uue vabadusloo maailmas, palvetagem ennekõike selle nimel, et tunneksime Jumalat, et tunneksime Jumalat alandlikult ja tõeliselt ning et Jumala tundmise kaudu õpiksime tõelist kuulekust, mis on inimese vabaduse alus.“ [5]

Need, kes tahavad Jumalat tundma õppida, võtavad selle pideva otsingu ette suure lootuse ja usaldusega, sest Temalt ei saa me oodata muud kui õnnistusi, isegi kui need on kohati

hägusad või raskesti mõistetavad või panevad meid kannatama. Selles mõttes kaasneb ka isikliku palvega kuulekus. „Issand,“ palvetas püha Josemaría, „oleme valmis kuulama kõike, mida sa tahad meile öelda. Räägi meiega, me allume Sinu häälele. Kõnelus sinuga süüdaku meie tahe, nii et see hakkab innukalt Sinule kuuletuma.“ [6]

Jumala tahe inimeste vahendusel

6. See, mida Jumal meile soovib, esitatakse meile sageli teiste vahendusel. Esiteks tuleb see Kiriku, Kristuse müstilise ihu kaudu. „Kuulekus on fundamentaalne otsus võtta vastu see, mida meilt nõutakse, ja teha seda konkreetse märgina universaalsest päästesakramendist, milleks on Kirik.“ [7] Jumal võib panna meid nägema tema tahet ka meid ümbritsevate inimeste kaudu, kellele on antud suurem või väiksem

autoriteet, olenevalt täpsemast kontekstist. Kuna me teame, et Jumal võib meiega rääkida teiste inimeste või tavaliste sündmuste kaudu, tekitab veendumus, et kuuleme neis tema häält, meis kuuleka suhtumise tema plaanidesse, mis võivad peituda ka nende sõnades, kes meid teel saadavad.

Püha Josemaría, olles teadlik sellise vahendamise õrnast olemusest (Jumala kuulamine, kuid tavaliste meeste ja naiste kaudu), soovitas edendada alandlikkust, siirust ja sisemist vaikust. „Mõnikord sisendab Issand oma tahtmist sosinal, meie südame sügavustes; ja me peame Teda tähelepanelikult kuulama, et seda häält ära tunda ja olla sellele ustav. Paljudel juhtudel räägib Ta meiega teiste inimeste kaudu, ja võib juhtuda, et nähes nende inimeste puudusi või mõeldes, et nad ei tea kõike, et nad ei ole mõistnud probleemi kõiki külgi, tekib meil

kiusatus mitte olla kuulekas. Kõigel sellel võib olla jumalik tähendus, sest Jumal ei sunni meid olema pimedalt kuulekas, vaid mõistuspäraselt kuulekas, ja me peame tundma vastutust, me peame aitama oma mõistuse valgusega teisi. Kuid olgem enda vastu ausad – uurigem iga kord, kas see on tõearmastus, mis meid tegutsema paneb, või on see isekus ja tahtmine ise kohut mõista.“ [8]

7. Veelgi enam, peame meeles pidama, et need, kes on erinevatel tasanditel autoriteetsetel kohtadel, ei ole kutsutud seda tegema, sest nad on täiuslikud. Me ei pööra tähelepanu autoriteetsetele inimestele nende isiklike omaduste tõttu. „Kui kahju, et juhendaja ei ole sulle eeskujuks! Kuid kas sa kuuletud talle vaid tema isiklike omaduste pärast? Või tõlgitsed sa püha Pauluse *obedite praepositis vestris* – olge kuulekad oma juhendajaile ... , omapoolse täiendiga – alati kui

juhendajal on omadused, mis mulle meeldivad?“ [9]

See ei tähenda ka seda, et need, kes suuniseid või nõuandeid annavad, ei saa vigu teha. Nad on sellest hästi teadlikud ja vajadusel paluvad andestust. Arukalt ja siiralt ning üleloomuliku usu ja usalduse kontekstis saame alati sellele eksimisvõimalusele ühel või teisel viisil vastu astuda, olenevalt asja olemusest ja kõnealuselt valdkonnast. Ja me teeme seda alandlikult, sest on mõistlik oma otsustusvõimes vähemalt natukenegi kahelda ja autoriteetidega usalduslikult dialoogi pidada, kui meile tundub, et on tehtud viga.

Püha Thomas selgitab, et kuulekus on voorus, mis kallutab meid täitma võimukandjate õiguspäraseid juhiseid, kuna see kuulekus on Jumala tahte ilming. [10]
Loomulikult ei ole iga õiguspärane

direktiiv tingimata parim võimalik. Sellegipoolest on kuulekus tee viljakandvuseni, sest mõnikord annab Jumal alandlikkusele ja ühtsusele rohkem üleloomulikku väärtust kui faktile, kas kellelgi on rohkem või vähem õigus. Sellest tuleneb üleloomuliku vaate tähtsus, et mitte piirduda saadud juhistele üksnes inimliku hinnanguga.

Igal juhul peavad võimukandjad olema äärmisel peenetundelised, et mitte kehtestada tarbetult oma kriteeriume ja et vältida nende näpunäidete või nõuannete tõlgendamist nii, nagu need oleksid Jumala tahte kristallselge väljendus. Nagu ma kirjutasin teile oma 9. jaanuari 2018 kirjas: „Juhiste andmine hingi austades tähendab ennekõike seda, et austatakse delikaatselt südametunnistuse privaatsust, ilma et ajaksime segi valitsemise ja vaimse juhendamise. Teiseks paneb see austus eristama

juhiseid sellest, mis on vaid kohased manitsused, nõuanded või soovitusel. Ja kolmandaks (ja mitte sellepärast vähem oluline) on vajadus valitseda niivõrd suure usaldusega teiste vastu, et alati püütakse võimaluse piires arvestada asjaosaliste arvamusel.“ (nr 13)

Mõtlemel eelkõige Kristuse eeskujule. „Jeesus kuuletub Joosepile ja Maarjale. Jumal on tulnud maa peale kuuletuma, kuuletuma loodud olenditele.“ [11] On väga oluline märgata, et pärast ütleb Jeesus oma vanematele templis: „Ma pean olema oma Isa paigus,“ püha Luukas lisab, et Jeesus *erat subditus illis*, „oli neile allaheitlik“ (vrd Lk2:49–51). Jumala tahte järgimine, mida me peame alati ja kõiges täitma, seisneb sageli teatud inimeste usalduslikus järgimises.

Kuulekus ja vabadus

8. Kogu inimkonna ajaloo jooksul pole ükski tegu olnud nii sügavalt vaba kui meie Issanda eneseandmine ristil (vrd Jh 10:17–18). „Issand elas oma vabaduse krooniks ristil kui armastuse tipus. Kui nad hüüdsid talle Kolgatal: „Kui sa oled Jumala Poeg, tule ristilt alla“, näitas ta oma vabadust Pojana just sellega, et jäi tapalavale, et täita Isa armulist tahet lõpuni.“ [12]

Püha Josemaría kirjutas, et rist „ei ole valu ega tüütus ega kibedus. See on püha puit, millel Jeesus Kristus võidutseb, ja kus ka meie võidutseme, kui me võtame rõõmsalt ja suuremeelselt vastu selle, mida Ta meile saadab“. [13] Rist näitab meile kõige selgemalt, mida ma selle kirja alguses mainisin, nimelt, et vabadus ja kuulekus ei ole vastandlikud, sest tegelikult saab kuuletuda armastusest ja armastada saab ainult

vabaduses. Täpsemalt öeldes, kristlik kuulekus mitte ainult ei ole vastuolus vabadusega, vaid see on ka vabaduse teostamine. „Olen suur vabaduse sõber, ja just sellepärast armastan nii väga seda kristlikku voorust,“ [14] kirjutas meie Isa, viidates kuulekusele.

On alati võimalik teha seda, mida peaksime tegema, „sest me tahame seda teha“ – st, armastusest. Ja kui see on armastusest Jumala vastu, on see „sest ma tahan seda teha“ „kõige üleloomulikum põhjus“, nagu ütles ka püha Josemaría. Seega „on äärmiselt vale vastandada vabadus eneseandmisele, sest eneseandmine on vabaduse tagajärg“. [15]

9. „Armasta ja tee, mida sa tahad“ [16] Püha Augustinuse kuulus avaldus, nagu ta ise kirjutas, tähendab, et need, kes teevad head ajendatuna armastusest, ei tegutse ainult vajadusest või kohustusest,

sest *libertas est caritatis*, „vabadus kuulub armastusele“. [17] Nii saame aru, miks Kristuse seadus on „täiuslik vabaduse seadus“ (Jk 1:25), kuna kõik see on „kokku võetud“ armastuses (vrd Rm 13:8–9).

Kui võtame armastusest omaks selle, mida meile öeldakse, siis saame kõiges tegutseda vabalt nagu Kristus. Seega „kuuletudes peame kuulama, sest me ei ole inertsed ega passiivsed instrumendid, ilma vastutuse ja mõtlemiseta. Ja siis paneme loovuse, initsiatiivi ja spontaansusega kogu oma mõistuse ja tahte energia sellesse, millele osutatakse, ja kõigesse, millele osutatakse, ja ainult sellesse, millele osutatakse. Kõik muu oleks anarhia. Kuulekus Opus Deis soodustab kõigi isiklike väärtuste kujunemist ja aitab elada, kasvada ja saada küpsemaks ilma isiksust kaotamata. Te olete kaheaastaselt samad inimesed, mis kaheksakümne kahe aastastelt“ [18] See algatus ei

piirdu loomulikult nende juhtumitega, mil meil on vaja kuuletuda. Saame alati teha ettepanekuid ja panustada oma loovusega kõikjal, kus me ka poleks, ootamata märguandeid, kuid alati ühtsuses koos autoriteetsete isikutega.

Püha Basil Suur ütles, et lastele on omane kuuletuda armastusest: „Me kas pöördume karistuse kartuses kurjast eemale ja oleme orjaseisundis, või otsime stiimulit tasu saamiseks ja sarnaneme palgasõduritega, või pigem kuuletume armastusest selle vastu, kes käsib ... ja siis on meie suhtumine nagu lastel.“ [19] Armastusest kuuletumine ei ole voluntarismi vorm, mis loobub meie mõistusest. Pigem tähendab see kõigi meie hingejõudude mängutoomist, kasutades oma mõistuse parimat osa, kui otsime aruteludes head, ja oma

tahte parimat osa, kui soovime seda ellu viia.

Tegelikult pole mõistuse ja vabaduseta – eelkõige sisemise vabaduseta – täiesti inimlik kuulekus võimalik. Ja veel vähem on selline kuulekus sarnane Jeesuse omaga. Nagu meie Isa ütles: „Ma ei arva, et tõeliselt kristlik kuulekus saab olla ilma vabatahtlikkuse ja vastutustundlikkusest. Jumala lapsed ei ole kivid ega surnukehad. Nad on intelligentsed ja vabad olendid, kes kõik on tõstetud samasse üleloomulikku seisusesse.“ [20]

10. Kuid võime endalt küsida: kas on võimalik kuuletuda ilma mõistmiseta või koguni erineval arvamusel olles? On küll. Ja ka siis – võib-olla veelgi enam – saab seda, mida meilt nõutakse, teha armastusest ja seega vabadusega. Siin tuleb koos armastusega sageli mängu ka usk. Ma kuuletun mõistmiseta või

olemata samal arvamusel siis, kui ma nõustun, et suunis tuleb mõistlikelt inimestelt, kes oskavad hinnata paremini kui mina; või kui ma nõustun sellega, et asjad on hoolikalt läbi mõeldud ja et tuleb teha otsus ja see langeb mõne konkreetse inimese õlule. Kuulekusest saab usutegu, kui me näeme selles otsuses ja meie valmisolekus seda vastu võtta Püha Vaimu armu.

Nagu püha Thomas Aristotelest järgides õpetas, on tahe võime, mis inimest õigesti juhib, kuigi tahtele objektide valimine vajab arusaamist. [21] Südamest tuleb kõik hea ja kõik, mis on halb (vrd Lk 6:45); inimene võib otsustada, et ta ei taha aru saada või ei taha dialoogi pidada, et küsimust paremini mõista. Tahe – nagu kogemus näitab – võib mõistuse üle nii domineerida, et võib isegi sundida seda midagi objektiivselt ilmset eitama. Kuid meie vaba tahe võib ka innustada meie mõistust

asuma uutele radadele, ilma et oleksime antud hetkel kõigest aru saanud.

Kui oleme raskuste ja kannatustega silmitsi seistes segaduses ega suuda mõista, siis on kasulik mõelda Jeesusele, kes oma inimloomuses tahtis samuti sedalaadi kannatusi kogeda. Palvetades „mu Jumal, mu Jumal, miks sa mu maha jätsid“ (Mt 27:46), täidab ta prohvetlikke sõnu psalmis 22. Tema vastust, mida saadab tulihingeline vabadus keset oma kannatusi, toidavad ka psalmid: „Isa, sinu kätte ma annan oma vaimu“ (Lk 23:46, vrd Ps 31:6). Jeesuse kuulekus hüvitab Aadama sõnakuulmatuse (vrd Rm 5:19). Kogu tema elu ja surm on kuulekus Jumal-Isale ja meie pääste põhjuseks (vrd Fl 2:6–11).

Kuulekus ja usaldus

11. Ka kuulekus ja usaldus vajavad teineteist, ja kui need on ehtsad, siis me läheme loomulikult ühelt teisele üle. Kui usaldus on olemas, on teise inimesega konsulteerimine ja vajadusel tema arvamuse omaksvõtmine normaalne ilming soovist valida parim. Vastupidi, kui usaldus on nõrgenenud, on oht, et kuulekusest saab midagi puhtalt välist, formaalset ja kauget. Seetõttu on eluterve kuulekuse soodustamiseks oluline kiindumuse ja hea tahte õhkkond. Et inimesed teaksid, et neid armastatakse ja neid ei kontrollita, et neid kuulatakse tähelepanelikult, et nad näeksid, et nende arvamust hinnatakse – kõik need hoiakud suurendavad vabadust ja samal ajal kuulekust.

Püha Josemaría rõhutas, et usaldus on vanemate ja laste vahelise sõpruse loomise võti: „Kui neil pole

vabadust, kui nad näevad, et keegi neid ei usalda, kipuvad lapsed alati oma vanemaid petma.“ [22] Usalduse puudumisel tekib kiiresti distants ja läbipaistvus kaob kergesti, sest intiimsus on delikaatne valdkond, mis vajab õitsenguks turvalist keskkonda. Püüe tagada pelgalt välist kuulekust ilma ühise tahteta on nagu maja ehitamine liivale (vrd Mt 7:26).

Usaldusliku õhkkonna loomise ülesandes on suurem vastutus nendel, kes on peres või rühmas autoriteetsetel positsioonidel. Tegelikult võib nende esimene teenimistegu olla sellise usaldusruumi aktiivne edendamine kõigiga, juhatades samal ajal teed Jumala tahte otsimisel nende ja nende missiooni jaoks. Niimoodi üksteisele toetudes otsivad ja leiavad ka teised Jumala tahet. Isegi vajaliku organiseerituse korral (mis on hädavajalik, kuna Opus Dei on „organiseerimata

organisatsioon“ [23]) peaks igaüks teadma ja tundma, et ta on „vaba kui lind“, [24] nagu ütles meie Isa.

Just vajadus usalduse ja peresoojuse järele pani püha Josemaría ütlema, et Opus Deis on tugevaim käsk „palun“. See ei olnud lihtsalt terminoloogia küsimus, vaid märk intelligentsete ja vabade täiskasvanute loomulikust ellusuhtumisest perekondlikus keskkonnas. Veelgi enam, asjaolu, et Opus Dei on *üleloomulik* perekond, tähendab, et usk ja armastus koos usaldusega on nii autoriteediks olemise kui ka kuulekuse tõelised alused.

Kuulekus ja apostellik viljakus

12. Meie Issand „õppis kuulekust läbi selle, mida ta kannatas; ja kui ta oli saanud täiuslikuks, sai ta igavese pääste toojaks kõigile, kes on talle kuulekad“ (Hb 5:8–9). Meie pääste

kui Kristuse kuulekuse vili ristisurmani valgustab ka suhet kuulekuse ja meie elu apostelliku viljakuse vahel.

Oleme sageli mõtisklenud selle stseeni üle, kus Peetrus kuuletus meie Issandale, kuigi inimlikust seisukohast ei olnud kuigi mõistlik järgida tema juhust „Sõua sügavale kohale ja laske oma võrgud vette“ (Lk 5:4). Mõelgem sellele aegamööda. Kui palju head järgnes Peetruse kuulekusele meie Issanda sõnadele *Duc in altum!* „Kuulekuse võim! Geneetsareti järv ei andnud kalu Peetruse võrkudesse. Terve öö läks kaduma. Siis heitsid nad kuulekalt võrgud uuesti vette ja püüdsid *piscium multitudinem copiosam*, suure hulga kalu. Usu mind: ime kordub iga päev.“ [25]

13. Apostellikul missioonil saame ja peame võtma laiaulatusliku isikliku initsiatiivi, mille annab meile

armastus Jumala ja teiste inimeste vastu. Ja samal ajal, järgides inimest, kes neid juhib, peame edasi viima nii paljusid Opus Dei keskustes korraldatavaid tegevusi, pidades kinni vahenditest, mille meie Isa meile edastas. Teeme seda kõike, unustamata, et meie peamine vahend on alati palve. „Palve, see on meie tugevus: meil pole kunagi olnud ühtegi teist relva.“ [26]

Opus Dei juhtimisel ja selle apostolaatide korraldamisel kuuletatakse selliselt, nagu on omane perekonnale, inimeste osadusele. Mõelda inimeste osadusest tähendab mõelda vabaduste osadusest, isiklike algatuste osadusest – mis on samuti „Opus Dei tegemine“ – ja põlvkondade osadusest. Veendumus, et Jumal tegutseb kõigi südames ja et me kõik oleme tähelepanelikud jumaliku tahte suhtes, tekitab perekonnale omase kuulekuse, kus

iga liige püüab aktiivselt kaasa aidata, et viia ellu ühist projekti. Sel viisil mõistetuna ja selle järgi elatuna on kuulekus ühtsuse väljendus, sellise ühtsuse väljendus, mis on just apostelliku viljakuse tingimus: *ut omnes unum sint ...ut mundus credat*, et kõik oleksid üks, et maailm usuks (Jh 17:21).

Kui me austame rangelt vaimse juhendamise ja inimeste üle valitsemise lahusust, peame alati elama ja töötama suure tänuga oma kristliku kutsumuse eest Opus Deis, edendades iga inimese rikkust, et saaksime kõik koos töötada nii meeskonna kui ka perekonnana.

Kuulekuse autentse vooruse kasvatamine kaitseb meid nii kuulamisvõimetuse eest kui ka orjalikkuse eest, mis ei kasuta sisemist rikkust, mille Jumal on igale inimesele andnud. Püha Josemaría hoiatas meid nende võimaluste eest.

Ta ütles, et ühelt poolt „enamik sõnakuulmatuid tegusid tuleb teadmatuses, kuidas *kuulata*, mida teha palutakse, ja tegelikult on see alandlikkuse või huvi puudumine teenimises“. [27] Teisest küljest, just tänu soovile kuulata teenimishoiakuga, ütles ta, et „Opus Deis kuuletume oma pea ja tahtega; mitte nagu surnukehad. Ma ei saa laipadega kuhugi minna; ma matan nad vagalt“. [28] Järelikult ei tähenda kuuletumine lihtsalt teise inimese tahte elluviimist, vaid koostöösoovi selle inimesega tahtmise ja mõtlemise liidus.

Püha Joosepi intelligentne kuulekus

14. Oma kirjas Püha Joosepi kohta kirjeldas paavst Franciscus, kuidas „igas olukorras kuulutas Joosep oma *fiat*'i, nagu Maarja tegi kuulutamise ajal ja Jeesus tegi Ketsemanis“. [29] Kui püha Josemaría rääkis

kuulekusest, viitas ta sageli pühale Joosepile, sest ta nägi patriarhis südant, mis ihkas kuulata, südant, mis oli tähelepanelik Jumala suhtes ning samuti tähelepanelik olude ja teda ümbritsevate inimeste suhtes. Näiteks Egiptusest naasmisest rääkides toob ta välja, kuidas „Joosepi usk ei kõigu, tema kuulekus on alati täpne ja kiire. Et seda Püha patriarhi õppetundi paremini mõista, peaksime meeles pidama, et Joosepi usk on aktiivne, et tema kiire kuulekus ei ole sündmuste käigule passiivne allumine“. [30]

Sellega seoses hindas meie asutaja tõsiasja, et püha Joosep, olles palvemees, rakendas oma mõistuse olukorrale, millega ta silmitsi seisis: „Elu erinevates olukordades ei loobu Joosep mõtlemast ega jäta maha vastutustunnet. Vastupidi – ta paneb kogu oma inimliku kogemuse usu teenistusse ... Selline oli püha Joosepi usk: täielik, usaldav, terviklik ning

väljendub tegusas allumises Jumala tahtele ja mõistuspärases kuulekuses.“ [31]

Me mõistame, miks püha Josemaría rõhutab, eriti nende jaoks, kes on kutsutud pühaks saama selle maailma muutuvates ja keerulistes olukordades, vajadust õppida intelligentset kuulekust, mis on integreeritud meie isiklikku vabadusse.

Maarja kuulekus

15. Viimastel aastatel on üle kogu maailma levinud Maarja Sõlmede Lahtisõlmija pühendumus. Sellel pühendumisel on väga iidset juured, sest juba kolmanda sajandi alguses kirjutas Lyoni püha Ireneus: „Eeva sidus oma sõnakuulmatusega inimkonnale ebaõnnesõlme, aga Maarja harutas selle oma kuulekusega lahti.“ [32] Kui palju sõlmi, mida maailmas ja meie elus

tundub võimatuna lahti harutada, tehakse lahti, kui me elame sarnaselt Jumalaemaga Jumala plaanide järgi!

Meie Isa ütles: „Kui järgime tema eeskuju kuulekuses Jumalale, siis võime õppida teenima täielikus vabaduses. Maarjas ei ole midagi nende rumalate neitsite hoiakust, kes kuuletuvad, kuid mõtlematult. Meie Ema kuulab tähelepanelikult, mida Jumal soovib, mõtiskleb selle üle, mida ta ei mõista ja küsib, mida ta ei tea. Seejärel allutab ta end täiesti Jumala tahte täitmisele: „Vaata, siin on Issanda teenija, sündigu mulle sinu sõna järgi!“ Kas pole imeline? Püha Maarja, meie õpetaja kõiges, näitab nüüd, et kuulekus Jumalale ei ole orjus ega südametunnistuse allutamine, vaid see paneb meid sisemiselt avastama jumalalaste vabadust.“ [33]

Kui mingil hetkel tundub, et meie kuulekus läheb vastuollu meie

vabadusega, pöördugem Maarja poole. Jumalaema annab meile armu, et leiaksime tõelises kuulelikkuses jumalalaste vabaduse. Ja koos vabadusega ka rõõmu.

Teie Isa õnnistab teid kogu oma armastusega

Roomas 10. veebruaril 2024

---

[1] Vrd Cornelio Fabro, A Teacher of Christian Freedom,– L'Osservatore Romano, 2. juuli 1977. Vt ka <https://opusdei.org/en/article...>

[2] Saint Josemaría, Prayer to the Holy Spirit, aprill 1934.

[3] Katoliku kiriku katekismus, nr 397.

[4] Püha Josemaría, kiri 38, nr 41.
Tsitaadid allpool, kus autorit ei mainita, on pärit püha Josemaríalt.

[5] Benedictus XVI, jutlus, 15. aprill 2010.

[6] Püha Roosipärg, 4. Valguse saladus.

[7] Franciscus, kõne, 17. veebruar 2022.

[8] Kui Kristus on möödumas, nr 17.

[9] Tee, nr 621.

[10] Vrd püha Thomas Aquinas, Summa Theologica, II-II, q. 104 a. 1.

[11] Kui Kristus on möödumas, nr 17.

[12] Benedictus XVI, Angelus, 1. juuli 2007.

[13] Sepikoda, nr 788.

[14] Kui Kristus on möödumas, nr 17.

[15] Jumala sõbrad, nr 30.

[16] Püha Augustinus, In Epist. Ioannis ad parthos, VII, 8 (PL 35, 2033).

[17] Püha Augustinus, De natura et gratia, 65, 78 (PL 44, 286).

[18] Kiri 11, nr 39.

[19] Püha Basil, Regulae fusius tractatae, prol. 3 (PG 31, 895).

[20] Vestlused, nr 2.

[21] Vrd püha Thomas Aquinas, Quaest. disp. De malo, q. VI: Intellego enim quia volo; et similiter utor omnibus potentiis et habitibus quia volo.

[22] Vestlused, nr 100.

[23] Vrd Vestlused, nr 63.

[24] Kiri 18, nr 38.

[25] Tee, nr 629.

[26] Kiri, 17. juuni 1973, nr 35.

[27] Vagu, nr 379.

[28] Märkmed kokkutulekult 9. novembril 1964, Vázquez de Prada, Opus Dei asutaja (III), lk. 407.

[29] Franciscus, apostellik kiri *Patris corde*, 8. detsember 2020, nr 3.

[30] Kui Kristus on möödumas, nr 42.

[31] *Ibid.*

[32] Püha Ireneus, *Adversus hæreses*, III, 22, 4 (PG 7-I, 959-960).

[33] Kui Kristus on möödumas, nr 173.

.....

et-ee/article/prelaadi-pastoraalkiri-10-
november-2024/ (05.04.2026)